بسمه تعالی

خلاصه مذاکرات جلسه سی‌ام مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۸

سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان شرقی

باتشکر از همراهی شرکت کنندگان محترم، اهم مطالب مطرح شده در جلسه سی‌ام متوالی با موضوع "اصلاح الگوی کشت: چالش ها و راهکارها" به شرح زیر می‌باشد:

بعد از خود معرفی حضار گرامی، آقای مهندس فتحی رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان ضمن خوش‌آمدگویی رسالت مهم و اصلی وزات جهاد کشاورزی را توجه به تامین امنیت غذایی بیان داشتند.

در ادامه دکتر مهدی ضرغامی این سوالات در مورد اصلاح الگوی کشت مطرح شدند: چه نوع کشتی برای استان مناسب است؟ آیا این کشت دارای ارزش افزوده است؟ مقدار آب مصرفی این کشت چقدر است؟ اگر الگوی کشت فعلی دارای اشکال است چه الگوی دیگری می‌توان پیشنهاد کرد؟ همچنین در مورد صادرات این محصولات مطالعاتی انجام شده است؟ امکانپذیری فنی (خاک و اقلیم) و پذیرش اجتماعی در استان برای الگوی کشت جدید وجود دارد؟

سپس آقای دکتر بهمن پاسبان اسلام معاون آموزشی و عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی ارائه مطلب نمودند: واقعیت‌های موجود چنین اجازه‌ای نمی‌دهد که بتوان کل نظام کشاورزی را بر هم زده و زراعت بومی منطقه را حذف کرد. بایستی توجه و تمرکز به روش‌های عملی داشته باشیم. باید آب را از مبدا به مقصد بوسیله سیستمهای به روز و صحیح منتقل کرد تا با انتقال صحیح آب بتوان بخش عمده‌ای از هدر رفت آب را کاهش داد. دوم اینکه نیاز به مطالعات جدیدتر است تا نیاز آبی گیاهان را در هر مرحله از رشد به طور صحیح و دقیق مشخص کرده تا ارقام متحمل به کم آبی با رعایت اصول به زراعی کاشته شود. بعد از آن آقای امین صادقی خلاصه‌ای از پایان نامه کارشناسی ارشد خود را ارائه نموده به بررسی پارامترهای اقلیمی در حوضه آبریز قزل اوزن پرداختند. بر اساس این تحقیق دمای هوا تا افق ۱٤۱۰ در همه ماه‌ها افزایش می یابد. همچنین تا افق ۱٤۵۰ تبخیر و تعرق به میزان ۱۱ درصد افزایش خواهد یافت.

سپس حضار محترم نظرات خود را در مورد مسائل و مطالب مرتبط با موضوع جلسه عنوان نمودند که اهم مطالب به شرح زیر می باشد:

۱- تاکید بر حفظ کشاورزی کنونی چرا که کشت بومی منطبق با اقلیم منطقه بوده و فقط نیاز است آن را منطبق با پتانسیل و منابع آبی و خاکی منطقه اصلاح، کنترل و مدیریت کرد. یکپارچه‌سازی اراضی تاکنون موفق نبوده پیشنهاد می‌شود راهکارهای اصولی برای تشریک منافع حاصل از یکپارچه سازی اجرا شود.

۲- از جمله چالش‌های مهم در اصلاح الگوی کشت تفکیک و کوچک شدن اندازه زمین‌ها و به تبع آن افزایش تعداد چاه‌های هر قطعه می باشد که بایستی قانون‌گذاران در رابطه با تطبیق شرع با ضرورت‌های تحمل زیستی و همچنین تطبیق قانون با تغییرات لازم اقداماتی انجام دهند.

٤- جوامع محلی آن طور که باید برای اصلاح الگوی کشت مشارکت نکرده و منافع فردی را بر منافع جمعی ترجیح می دهند. دلیل این مسأله کمبود آموزش‌های توسعه پایدار محور است. به دلیل ناقص ماندن بسیاری از پروژه‌ها جوامع محلی را با چالش‌های اعتماد به دولت روبرو کرده است.

۵- همگرایی سازمانهای دولتی، مردم نهاد و جوامع محلی در اصلاح الگوی کشت ضروری می باشد.

٦- مشخصاً الگوی کشتی نیاز است که شاخص‌های سطح زیرکشت، میزان تولیدات، ارزش تولید در آن لحاظ شود. حسب مطالعه کارشناسان در صورت اجرای الگوی مناسب ضمن تثبیت سطح زیر کشت و تولید با کاهش چهل درصد مصرف آب و افزایش ارزش تولیدات به چهار برابر امکان پذیر است.

۷-یک ملک تا زمانی متعلق به مالک باشد که کاربری آن به صورت کشاورزی حفظ شود. بایستی حاکمیت زمین حفظ و امکان تغییر کاربری وجود نداشته باشد.

۸-طرح آمایش سرزمین بایستی به صورت جدی انجام گرفته و توانایی‌ها و ظرفیت‌های مناطق کشور ارزیابی و کاربری آن مشخص شود. همچنین در بخش کشاورزی نسبت به ظرفیت مقدور این بخش برنامه-ریزی و حرکت شود.

۹- بهترین راهکار قابل اتکاء توسعه کشاورزی صنعتی و صادرات محصولات بوده و همچنین توسعه سردخانه‌ها و کارخانه‌ها صنایع غذایی می باشد.

۱۰-اصلاح قیمت‌ها در چارچوب اصول اقتصاد کشاورزی باید صورت بگیرد. قیمت‌ها متأسفانه به ضرر کشاورزان بوده و باید یارانه برای تولیدکنندگان و کشاورزان اختصاص یابد تا اینکه فاصله بین تولیدکننده و مصرف کننده کم شود. همچنین با ایجاد سامانه‌های مناسب توزیع، سود دلالان کمتر شود. توجه به امنیت اقتصادی کشاورزان لازم است.

۱۱- برای ارزیابی اثرات اجتماعی در مورد اصلاح الگوی کشت و پذیرش کشاورزان مطالعه‌های گسترده‌ای باید انجام شود.

۱۲- دولت فقط باید به عنوان ناظر و سیاستگذار باشد و کمتر وارد جزئیات حوزه فنی و علمی شود و این مساله را به مدیریتهای مردمی در محل واگذار نماید.

۱۳- اکنون شعار وزارت جهاد کشاورزی کاهش مصرف آب است ولی رویکردی که در واقعیت دیده می-شود افزایش تولید می‌باشد.

۱٤-علاوه بر انسان، بهره‌بردار دیگری به نام دام نیز در بخش زراعت وجود دارد. وقتی تغییری در الگوی کشت انجام می‌شود این بهره‌برداران نیز تحت تاثیر قرار می‌گیرند، لذا بایستی در برنامه‌ها و سیاست گذاری‌های این حوزه دقت گردد.

در نهایت اصلاح الگوی کشت لازم بوده بالخصوص توجه به گلخانه‌ها برای حفظ کشاورزی در آینده ایران ضروری می باشد.

با احترام

دبیرخانه اتاق گفتمان آب

http://wdr.tabrizu.ac.ir
wdrtabriz@gmail.com
telegram.me/wdrtabriz
sapp.ir/wdrtabriz
instagram.com/wdrtabriz

قدردانی: از جهاد کشاورزی استان بخاطر میزبانی جلسه سپاسگزاری بعمل می‌آید. از سرکارخانم مریم موسی زاده به خاطر تهیه متن اولیه گزارش و آقای مهدی شهسوار جوادی برای مستندبرداری و از آقای امین صادقی بخاطر ویراستاری سپاسگزاریم.